

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Krawiec
Sędziowie:	SSA Ryszard Ponikowski SSO del. do SA Robert Bednarczyk (spr.)
Protokolant:	Anna Dziurzyńska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Marka Ratajczyka

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego i 5 marca 2014 roku

sprawy **A. R.**

oskarżonej z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 310 § 1 k.k., art. 310 § 2 k.k. w zw. z art. 11 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 310 § 2 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k.

z powodu apelacji wniesionej przez oskarżoną i prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy

z dnia 5 listopada 2013 r. sygn. akt III K 85/13

I. zmienia zaskarżony wyrok wobec oskarżonej A. R. w ten sposób, że w miejsce czynów opisanych w punkcie III i IV części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku przyjmuje, że oskarżona A. R. w dniu 8 sierpnia 2012r. i na początku sierpnia 2012 r. działając ze z góry powziętym zamiarem usiłowała sfałszować czek banku (...) o numerze (...) w ten sposób, że wypełniła ten blankiet, własnoręcznie wpisując 3000 zł jako kwotę do wypłaty oraz dane J. J. (1) jako osoby upoważnionej do pobrania tej sumy a następnie podrobiła podpis F. J. jako osoby uprawnionej do wystawienia czeku, a nadto usiłowała sfałszować dwa inne czeki banku (...) o numerze (...) oraz o numerze, którego nie ustalono w ten sposób, że wypełniła oba te blankiety, własnoręcznie wpisując w nich 2000 zł jako kwoty do wypłaty i dane D. C. jako osoby upoważnionej do pobrania każdej z tych kwot a następnie podrobiła podpis F. J. jako osoby uprawnionej do wystawienia obu czeków i tak sfałszowany czek o numerze (...) przekazała J. J. (1) i M. J. w celu puszczenia go w obieg a dwa pozostałe czeki przekazała D. C., lecz zamiaru swojego nie zrealizowała, bowiem użyła środka nie nadającego się do popełnienia czynu zabronionego, gdyż nie miała pełnej wiedzy co do tego, że blankiety czeków, jakimi się posłużyła zostały zdezaktualizowane przez bank (...) i jako takie były nieważne w obrocie, ustala że czyn ten w zakresie podrabiania czeków oraz puszczenia ich w obieg stanowi wypadek mniejszej wagi, dla tak opisanego przestępstwa przyjmuje kwalifikację z art. 13

§ 2 k.k. w zw. z art. 310 § 3 k.k. w zw. z art. 310 § 1 k.k. i art. 310 § 3 k.k. w zw. z art. 310 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i na podstawie art. 310 § 1 k.k. w zw. z art. 310 § 3 k.k. i przy zastosowaniu art. 60 § 1 k.k. oraz art. 60 § 6 pkt 2 k.k. wymierza jej karę 1 (jednego) roku i 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności,

II. zmienia zaskarżony wyrok wobec oskarżonej A. R. co do punktu V i VI części dyspozytywnej w ten sposób, że ustala, iż oskarżona działała ze z góry powziętym zamiarem, opisane w tych punktach zachowania kwalifikuje jako jedno przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i na podstawie art. 286 § 1 k.k. wymierza jej karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, zaś na podstawie art. 33 § 2 k.k. wymierza oskarżonej grzywnę w wysokości 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych po 20 złotych każda,

III. stwierdza, że orzeczona w punkcie VII części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku kara łączna pozbawienia wolności oraz łączna grzywna straciły moc i na podstawie art. 85 k.k. oraz art. 86 § 1 k.k. wymierza oskarżonej A. R. karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności,

IV. na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie wymierzonej oskarżonej A. R. kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesza na okres próby, wynoszący 5 (pięć) lat,

V. zmienia zaskarżony wyrok co do punktu VIII części dyspozytywnej w ten sposób, że za podstawę orzeczonego w nim środka karnego przyjmuje art. 316 § 1 k.k.,

VI. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

VII. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. E. G. (1) kwotę 600 zł oraz dalsze 138 zł tytułem podatku od towarów i usług,

VIII. zwalnia oskarżoną A. R. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze i wymierza jej opłatę w kwocie 500 zł za obie instancje.

UZASADNIENIE

A. R. została oskarżona o to, że:

I. w dniu 08 sierpnia 2012 roku w G., woj. (...) przerobiła czek o nr (...) w ten sposób, że wypełniła go własnoręcznie wpisując kwotę do wypłaty 3.000,- złotych oraz dane osoby do wypłaty o treści (...), następnie podrobiła podpis F. J. o treści (...), jako podpis osoby upoważnionej do wystawienia czeku, a następnie tak podrobiony środek płatniczy przekazała J. J. (1),

to jest o czyn z art. 310 § 1 kk;

II. w dniu 08 sierpnia 2012 roku w G., woj. (...), działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, nakłoniła J. J. (1) i M. J. do przyjęcia w celu puszczenia w obieg podrobionego przez nią wcześniej czeku opiewającego na kwotę 3.000,- złotych wystawionego rzekomo przez F. J.,

to jest o czyn z art. 18 § 2 kk w zw. z art. 310 § 2 kk i art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk;

III. w dniu 08 sierpnia 2012 roku w G., woj. (...) przerobiła czek o nr (...) w ten sposób, że wypełniła go własnoręcznie wpisując kwotę do wypłaty 2.000,- złotych oraz dane osoby do wypłaty o treści (...), następnie podrobiła podpis F. J. o treści (...), jako podpis osoby upoważnionej do wystawienia czeku, a następnie tak podrobiony środek płatniczy przekazała D. C.,

to jest o czyn z art. 310 § 1 kk;

IV. w okresie od dnia 30 lipca 2012 roku do dnia 22 października 2012 roku w G., woj. (...), działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wspólnie i w porozumieniu z nieustaloną osobą, co do której materiały wyłączono do odrębnego prowadzenia, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wprowadziła w błąd D. C. i C. C., co do swojej złej sytuacji materialnej oraz możliwości wpłaty wpłaconego kapitału w kwocie łącznej 10.000,- złotych za rzekomo zakupione mieszkanie we W. przy ulicy (...), oraz podając się za biskupa S. doprowadziła pokrzywdzone do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem i wyłudziła od w/w pieniądze w łącznej kwocie 30.500,- złotych, czym działała na szkodę D. C. i C. C.,

to jest o czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 12 § 1 kk

V. w dniu 13 sierpnia 2012 roku w G., woj. (...), działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, przedłożyła D. C. list mający być sporządzonym przez księdza R. S., usiłując w ten sposób wyłudzić od niej pieniądze w kwocie 600,- złotych poprzez wprowadzenie jej w błąd przedłożonym dokumentem, lecz zamierzonego celu nie osiągnęła na skutek odmowy udzielenia takiej pożyczki przez D. C., czym działała na szkodę D. C.,

to jest o czyn z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk;

VI. w sierpniu 2012 roku w G., woj. (...) przerobiła czek nr (...) w ten sposób, że wypełniła go własnoręcznie wpisując kwotę do wypłaty 2.000,- złotych oraz podrobiła podpis F. J. o treści (...), jako podpis osoby upoważnionej do wystawienia czeku, a następnie tak podrobiony środek płatniczy przekazała D. C.,

to jest o czyn z art. 310 § 1 kk;

Sąd Okręgowy w Legnicy wyrokiem z dnia 5 listopada 2013 r., sygn. akt. III K 85/13 uznał oskarżoną A. R. za winną popełnienia czynu polegającego na tym, że w dniu 08 sierpnia 2012 roku i na początku sierpnia 2012 r. w G. działając umyślnie z zamiarem co najmniej ewentualnym i z góry powziętym zamiarem puszczenia czeku w obieg, usiłowała sfalszować czek Banku (...) o numerze blankietu (...) w ten sposób, że wypełniła blankiet ten własnoręcznie wpisując kwotę do wypłaty 3.000,- złotych oraz dane osoby do wypłaty o treści (...), następnie podrobiła podpis osoby upoważnionej do wystawienia czeku -F. J. wpisując treść (...) oraz czek Banku (...) o numerze blankietu (...) i numerze którego nie ustalono w ten sposób, że również wypełniła go własnoręcznie wpisując kwotę do wypłaty 2.000,- złotych oraz dane osoby do wypłaty o treści (...) następnie podrobiła podpis osoby upoważnionej do wystawienia czeku- F. J. wpisując treść (...), a tak sfalszowane czeki przekazała następnie odpowiednio J. J. (1) i D. C.- z tym że zamiaru swojego nie zrealizowała bowiem użyła środka nie nadającego się do popełnienia czynu, gdyż nie miała pełnej wiedzy co do tego, iż blankiety czeków jakimi się posłużyła zostały zdezaktualizowane wcześniej przez Bank (...) i jako takie były nieważne w obrocie, tj. przestępstw z art.13§2kk w zw. z art.310§1kk i art.310§2kk w zw. z art.11§2kk popełnionych w ciągu przestępstw z art.91§1kk i za to na podstawie art.14§1 kk w zw. z art.310§1 kk w zw. z art.11§3kk przy zastosowaniu art.60§1 i§6 pkt 2 kk oraz na podstawie art.33§1,2,3 kk skazał ją na karę 1(jednego) roku i 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności i grzywnę 15 (piętnaście) stawek dziennych po 100,- (sto) złotych każda,

Uznał oskarżoną A. R. za winną popełnienia występku polegającego na tym, że w dniu 08 sierpnia 2012 roku w G., działając umyślnie i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, nakłoniła J. J. (1) i M. J. do przyjęcia od niej w celu puszczenia w obieg podrobionego przez nią wcześniej czeku Bank (...) o numerze blankietu (...) opiewającego na kwotę 3.000,- złotych wystawionego rzekomo przez jego właściciela F. J., to jest o czyn z art. 18 § 2 kk w zw. z art. 310 § 2 kk i art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za to na podstawie art.19§1kk w zw. z art. 310§2kk w zw. z art.11§3kk oraz na podstawie art.33§1,2,3 kk skazał tą oskarżoną na karę 1(jednego) roku pozbawienia wolności i grzywnę 10 (dziesięć) stawek dziennych po 100,- (sto) złotych każda,

Uznał oskarżoną A. R. za winną popełnienia przestępstwa polegającego na tym, że w okresie od dnia 30 lipca 2012 roku do dnia 22 października 2012 r. w G., działając umyślnie, z zamiarem bezpośrednim w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wspólnie i w porozumieniu z nieustaloną osobą, co do której materiały wyłączono do odrębnego prowadzenia, powołując się na Jej poparcie przez

duchownych w ubieganiu się o wsparcie finansowe oraz przez funkcjonariusza policji co do możliwości intratnego nabycia mieszkania - wprowadziła w błąd D. C. i C. C., co do swojej złej sytuacji materialnej oraz możliwości wpłaty kapitału w kwocie 10.000 złotych za rzekomo zakupione mieszkanie we W., w skutek czego doprowadziła pokrzywdzone do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem, wyłudzając od w/w pieniądze w łącznej kwocie 30.523 złotych, czym działała na szkodę D. C. i C. C., to jest czynu z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 12 § 1 kk i za to na podstawie art.286§1kk i art.33§1,2,3 kk skazał ją na karę 2(dwóch) lat pozbawienia wolności i grzywnę 50 (pięćdziesiąt) stawek dziennych po 100,- (sto) złotych każda stawka,

Uznał oskarżoną A. R. za winną popełnienia przestępstwa polegającego na tym, że w dniu 13 sierpnia 2012 roku w G., umyślnie, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, przedłożyła D. C. list mający być sporządzonym przez znanego Jej osobiście księdza, usiłując w ten sposób wyłudzić od niej pieniądze w kwocie 600,- złotych poprzez wprowadzenie tej pokrzywdzonej w błąd przedłożonym dokumentem co do popierania Jej starań o wsparcie finansowe, lecz zamierzonego celu nie osiągnęła na skutek odmowy udzielenia takiej pożyczki przez D. C., czym działała na szkodę D. C., to jest czynu z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk i za to na podstawie art.14§1 kkw zw. z art.286§1kk skazał ją na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,

Na podstawie art.91§2 kk, art.86§1 i 2kk wymierzył oskarżonej A. R. karę łączną 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności i karę łączną grzywny 50 (pięćdziesiąt) stawek dziennych po 100,- (sto) złotych każda stawka,

Na podstawie art.44 § 2 kk orzekł przepadek wypełnionych treścią blankietów czeków Banku (...) o numerze (...) i (...);

Na podstawie art.46§1kk orzekł od oskarżonej A. R. na rzecz pokrzywdzonych obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę kwoty 17.000 (siedemnastu tysięcy) złotych dla C. C. i kwoty 13.523 (trzynastu tysięcy pięciuset dwudziestu trzech) złotych na rzecz D. C.;

Zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. E. G. (2) kwotę 1.402,02 (jeden tysiąc czterysta dwa złote 02/100) złotych brutto tytułem wynagrodzenia za udzieloną z urzędu pomoc prawną;

Na podstawie art.626§1 kpk i art.2 i 3 Ustawy o opłatach w sprawach karnych zasądził od oskarżonej A. R. na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania i wymierzył jej opłatę w kwocie 1.400 zł.

Apelację od tego wyroku wniosła oskarżona i prokurator.

Obrońca oskarżonej zaskarżył wyrok w części, w zakresie pkt III-IV i VII, zarzucając:

1) błędną wykładnię art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 310 § 1 k.k. w zw. z art. 310 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. poprzez przyjęcie, że zachowanie oskarżonej A. R. polegające na tym, że w dniu 8.08.2012 r. przerobiła nieaktualny czek o nr (...) oraz czek nr (...) oraz o numerze którego nie ustalono, stanowiło realizację znamion ustawowych przestępstw określonych w powyższych przepisach, gdy w istocie ich przedmiotem czynności wykonawczej mogą być jedyne ważne papiery wartościowe lub inne dokumenty uprawniające do otrzymania sumy pieniężnej, a także poprzez przyjęcie, że oskarżona usiłowała przerobić lub podrobić nieaktualne чеки gdy jej zachowanie nie stanowiło realizacji tych znamion, tj. przerobienia lub podrobienia czeków, w sytuacji gdy zachowanie oskarżonej stanowiło realizację znamion czynu opisanego w art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k.

2) błędną wykładnię art. 23 § 2 k.k. przez przyjęcie, że zachowanie oskarżonej A. R. polegające na tym, że podjęła ona próbę odwiedzenia oskarżonych J. od realizacji czeków, jak i następnie D. C. nie stanowiło realizacji instytucji czynnego żalu nieskutecznego określonego w tym przepisie.

Podnosząc powyższe zarzuty wniósł o zmianę orzeczenia w zaskarżonym zakresie i wymierzenie oskarżonej kary łącznej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania; ewentualnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Legnicy.

Prokurator zaskarżył powyższy wyrok w pkt III, V i VI części dyspozytywnej wyroku czynów w całości na korzyść oskarżonej i zarzucił:

1. obrazę przepisu prawa materialnego w postaci art. 91 § 1 k.k. poprzez niesłuszne uznanie, że czyn przypisany oskarżonej w pkt III części dyspozytywnej wyroku stanowi ciąg przestępstw z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 310 § 1 k.k. i art. 310 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. podczas gdy ustalenie, że ww. działała z góry powziętym zamiarem wprowadzenia czeków do obrotu i w krótkich odstępach czasu uzasadniało zakwalifikowanie zachowań A. R. jako jednego przestępstwa z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 310 § 1 k.k. i art. 310 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.
2. obrazę prawa materialnego – art. 12 k.k. poprzez wyrażenie błędnego poglądu prawnego, że wielorodzajowość zachowań A. R., opisanych w pkt V i VI części dyspozytywnej wyroku uniemożliwia ich zakwalifikowanie jako jednego czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.
3. obrazę prawa materialnego – art. 316 k.k. poprzez orzeczenie przypadku wypełnionych blankietów czekowych na podstawie art. 44 § 2 k.k.

Podnosząc powyższe zarzuty apelujący wniósł o uchylenie orzeczenia o karze łącznej (pkt VII części dyspozytywnej wyroku), a następnie zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

1. zakwalifikowanie czynu przypisanego A. R. w pkt III części dyspozytywnej wyroku jako przestępstwa z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 310 § 1 k.k. i art. 310 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i wymierzenie ww. za ten czyn na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 310 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. przy zastosowaniu art. 60 § 1 i § 6 pkt 2 k.k. oraz na podstawie art. 33 § 2 k.k. kary 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 15 stawek dziennych po 100 złotych każda.
2. zakwalifikowanie czynów przypisanych A. R. w pkt V i VI części dyspozytywnej wyroku jako przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i wymierzenie ww. za ten czyn na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. kary 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 33 § 2 k.k. kary grzywny w wysokości 50 stawek dziennych w wysokości 100 złotych każda.
3. orzeczenie przypadku wypełnionych blankietów czekowych Banku (...) o numerach (...) i (...) na podstawie art. 316 k.k.
4. orzeczenie na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. za czyny z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 310 § 1 k.k. i art. 310 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., art. 286 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. oraz czyn z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 310 § 2 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. opisany w pkt IV części dyspozytywnej wyroku, kary łącznej 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 100 złotych każda.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Obie apelacje nie są pozbawione słuszności co nie oznacza, że zasadne są wszystkie podniesione w nich zarzuty. Odnosząc się w pierwszej kolejności do apelacji obrońcy, jako dalej idącej stwierdzić należy, że nie może zyskać akceptacji sformułowany w niej zarzut obrazy art.13§2kk w zw. z art.310§1kk w zw. z art.310§2kk w zw. z art.11§2kk polegający na wadliwym w ocenie skarżącego zastosowaniu tych przepisów. Rozważania w tym zakresie rozpocząć należy od dokonania analizy art.3 ustawy z dnia 28.04 1936r.Prawo czekowe, zawierającego swoistą definicję czeku, wskazującą na te elementy, jakie statuuje byt takiego dokumentu. W świetle tegoż unormowania „czek wystawia się na bankiera, który ma fundusze do rozporządzenia wystawcy, zgodnie z wyraźną lub dorozumianą umową, uprawniającą wystawcę do rozporządzania tymi funduszami za pomocą czeku. Wszakże dokument, wystawiony bez zachowania tego przepisu, pozostaje mimo to ważny jako czek”. Oznacza to, że nawet bez umowy, łączącej wystawcę z trasatem pisemne polecenie rozporządzenia mieniem nie traci charakteru czeku, o ile osoba wystawiająca taki dokument upoważnia jego wykonawcę do dysponowania środkami pieniężnymi, znajdującymi się w jej gestii. Jedynym warunkiem formalnym,

jaki musi być dotrzymany pod rygorem nieważności czeku jest wskazanie jako trasata banku, co wynika z końcowej treści omawianego przepisu („W czekach, wystawionych i płatnych w Polsce, można jako trasata wskazać jedynie bankiera. Polecenie zapłaty, które nie odpowiada temu przepisowi, jest jako czek nieważne”)W przedmiotowej sprawie, na co słusznie zwrócił uwagę Sąd Okręgowy umowa, jaka łączyła bank (...) w zakresie realizacji czeków, wystawianych na dotychczasowych blankietach wygasła. Skutek owego wygaśnięcia umowy jest taki, że bank (...) nie realizuje żadnych transakcji czekowych z wykorzystaniem tychże blankietów co jednak nie oznacza, że po ich wystawieniu i podpisaniu nie zyskują one charakteru czeków. Stwierdzenie to wprost wynika z treści cytowanego wyżej przepisu a to z kolei oznacza, że oskarżona fałszując podpis F. J. wytworzyła trzy czeki, nadając im charakter dokumentów uprawniających do otrzymania sumy pieniężnej w rozumieniu art.310§ 1 kk. Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 2.12 2012r.(III KKN 319/00,LEX nr 74474 czek jest papierem wartościowym i występuje w obrocie jako środek płatniczy albo dokument uprawniający do otrzymania sumy pieniężnej w zależności od nadanej mu treści i funkcji. Tę treść i funkcję nadaje mu wystawca. Wypełniając wszystkie trzy blankiety i fałszując na nich podpis F. J. oskarżona podrobiła dokumenty uprawniające do otrzymania sumy pieniężnych, co obliguje do zakwalifikowania tego działania z art.310 § 1 kk.

Sąd Okręgowy przyjął w tym zakresie konstrukcję usiłowania nieudolnego, co wobec braku apelacji na niekorzyść oskarżonej nie może ulec jakiegokolwiek modyfikacji.

Rację ma oskarżyciel publiczny kwestionując zasadność przypisania A. R. - co do fałszowania czeków i puszczenia ich w obieg-działania w warunkach ciągu przestępstw. Wszak z brzmienia punktu III części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku wynika ustalenie o jej działaniu ze z góry powziętym zamiarem, zaś ustalenie to nie tylko koreluje z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, ale i nie zostało w żadnej ze złożonych apelacji zakwestionowane. W tej sytuacji stwierdzić należy, że zachowania oskarżonej, w tym punkcie opisane stanowią jedno, popełnione w warunkach art.12 kk przestępstwo. Konstatacja ta, ze względu na kierunek obu złożonych apelacji i treść art.447§ 1 kpk oraz art.455 kpk obliguje do kontroli instancyjnej również punktu IV części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku. W zawartym w nim opisie czynu nie zostały ustalone jakiegokolwiek elementy, wskazujące na realizację przez oskarżoną ustawowych znamion występku oszustwa. Sąd meriti nie ustalił w szczególności, by A. R. zachowaniem swoim, niezależnie od formy stadialnej, wprowadziła lub usiłowała wprowadzić inną osobę w błąd oraz by następstwem takiego błędu było lub miało być niekorzystne rozporządzenie mieniem. Zgodnie z art.413§2 pkt 1 kpk wyrok skazujący powinien zawierać dokładne określenie przypisanego oskarżonemu czynu i kwalifikację prawną tegoż czynu. W wyroku z dnia 24.06 2013r.(V KK 435/12, LEX nr 1331400)Sąd Najwyższy słusznie stwierdził, że:

przepis art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. nie wprowadza wymogu, by w opisie tego czynu należało użyć słów ustawy nazywających poszczególne znamiona przestępstwa. Chodzi natomiast o to, aby opis ów odpowiadał znaczeniu wszystkich znamion ustawowych konkretnego przestępstwa.

Skoro w przedmiotowej sprawie wyrok Sądu Okręgowego nie zawiera określenia zachowania oskarżonej, jakie zostało przez ten Sąd zakwalifikowane z art.286§1kk i nie została złożona w tym zakresie apelacja na jej niekorzyść, to Sąd Odwoławczy zobligowany był przez art.455 kpk do poprawienia teź kwalifikacji prawnej poprzez wyeliminowanie z podstawy prawnej skazania art.286 § 1 kk w zw. z art.11 § 2 kk. W zaskarżonym wyroku Sąd I instancji słusznie ponadto ustalił, że A. R. nie tylko dopuściła się przestępstwa fałszowania czeków(o formie stadialnej tych zachowań była już mowa),ale czeki te puściła w obieg, przekazując je D. C. oraz J. i M. J.. To ostatnie zachowanie, zakwalifikowane zostało w punkcie IV części dyspozytywnej wyroku jako odrębne przestępstwo z art.18 § 2 kk w zw. z art.310 § 2 kk. Tak ukształtowana odpowiedzialność oskarżonej ostać się nie może, jako że pozostaje ona w rażącej sprzeczności z treścią poprzedniego punktu analizowanego orzeczenia. Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że działania A. R. ograniczały się w omawianej materii do przekazania sfalszowanego przez nią uprzednio czeku J. i M. J.. Sąd Apelacyjny w Gdańsku trafnie stwierdził, że o kumulatywnym zbiegu przepisów z § 1 i 2 art. 310 k.k. można i należy mówić wtedy, gdy sprawca podrobienia lub przerobienia pieniędzy lub dokumentów działa ze z góry powziętym zamiarem, by te podrobione lub przerobione przez siebie pieniądze lub dokumenty puścić w obieg, a następnie ten zamiar realizuje i gdy ponadto czynnościom tym towarzyszy bezpośrednia zwartość czasowa.(**Wyrok z dnia 2013-01-17 II AKa 471/12** LEX nr 1267214).Na ten judykant powołał się Sąd I instancji w pisemnym uzasadnieniu

nie dostrzegając, że taka właśnie kwalifikacja zastosowana została w przedmiotowej sprawie w punkcie III części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku i do niej sprowadza się odpowiedzialność karna oskarżonej, bo na puszczeniu podrobionego czeku w obieg poprzez przekazanie go wymienionym osobom działania sprawczyni się zakończyły. Nie sposób czynu tego traktować jednocześnie jako dokonanego w formie sprawczej a zarazem w formie podżegania, gdyż zastosowanie ma w tym zakresie konstrukcja czynu współukaranego następczego. Niezbędnym stało się zatem opisanie omawianych zachowań A. R. na nowo, ze wskazaniem odpowiadającej im kwalifikacji prawnej oraz z poszanowaniem wymienionych wyżej przepisów o charakterze procesowym. Nie sposób przy tym pominąć, ze względu na treść art.477 § 1 kpk i kierunek obu apelacji, zagadnienia stopnia bezprawia przypisanego oskarżonej przestępstwa przez pryzmat elementów strony tak podmiotowej, jak i przedmiotowej. W tej materii stwierdzić należy, że ów czyn nie spowodował negatywnych następstw o istotnym znaczeniu, skoro żaden ze sfalszowanych czeków nie znalazł się w dalszym obrocie a co za tym idzie żaden podmiot nie odniósł jakiegokolwiek szkody w potocznym tego słowa znaczeniu. Suma wpisanych w treści czeków kwot nie była wysoka, zaś sama oskarżona, co ustalił Sąd meriti starała się nie dopuścić do wykorzystania przez inne osoby tychże sfalszowanych przez nią czeków. W takiej sytuacji działanie A. R. traktować należy jako wypadek mniejszej wagi tak w odniesieniu do sfalszowania trzech czeków, jak i do puszczenia ich w obieg. W konsekwencji wymiar kary pozbawienia wolności ukształtować należało na poziomie dolnego zagrożenia, warunkowanego treścią art.310 § 1 kk i art.60 § 6 pkt 2 kk. Sąd Okręgowy nie ustalił w zaskarżonym wyroku, aby czyn, o jakim mowa popełniony został przez oskarżoną w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w związku z czym wymiar jej zań grzywny nie było prawnie dopuszczalne.

Zasadna jest apelacja oskarżyciela publicznego, skierowana przeciwko rozstrzygnięciu zawartemu w punktach V i VI części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku a odnosząca się do błędnego niezastosowania w tym zakresie art.12 kk. Przyjęty przez Sąd Okręgowy pogląd o braku możliwości zastosowania tego przepisu w odniesieniu do zachowań wielorodzajowych jest błędny a wskazać należy, że na gruncie przedmiotowej sprawy nie sposób o takiej wielorodzajowości wywodzić. Wszak tenże Sąd potraktował jako jeden czyn i jedno przestępstwo zachowania A. R. opisane w punkcie V zaskarżonego wyroku ustalając, że nastąpiły one w przedziale czasowym pomiędzy 30 lipca 2012r.a 22 października 2012r.,zaś jako odrębne przestępstwo, również polegające na oszustwie, choć w formie usiłowania uznał zachowanie oskarżonej z dnia 13 sierpnia 2012r.Rację ma w tej sytuacji prokurator wskazując w uzasadnieniu apelacji, że ani forma stadialna, ani też zjawiskowa poszczególnych zachowań nie stoi na przeszkodzie zastosowaniu konstrukcji czynu ciągłego, o ile spełnione są pozostałe przesłanki opisane w art.12 kk. Sąd Okręgowy nie wskazał innego powodu wyodrębnienia zachowania, opisanego w punkcie VI części dyspozytywnej wydanego w I instancji wyroku jako osobnego przestępstwa co zrodziło konieczność zmiany tego orzeczenia w sposób zgodny z żądaniem prokuratora.

Zasadna jest również apelacja obrońcy w części odnoszącej się do wymiaru kary. Pisemne uzasadnienie zaskarżonego wyroku jest co do tego zagadnienia nader lakoniczne. Nie można przy tym podzielić zawartej w nim tezy o „szczególnie zuchwałym” sposobie działania sprawczyni, jaki wedle Sądu I instancji przejawiał się wykorzystaniem przez nią autorytetu wielu osób. Wszak immanentną cechą każdego oszustwa jest element wprowadzenia innej osoby w błąd a skoro cecha ta zawarta jest w zespole ustawowych znamion występku oszustwa, to nie może stanowić okoliczności wpływającej na powinność zaostżenia wymiaru kary. W realiach sprawy powołanie się na inne osoby stanowiło, co wprost wynika z treści wyroku, część składową wprowadzenia osób pokrzywdzonych w błąd; działanie to nie jest zatem na gruncie art.53 kk okolicznością obciążającą. Sąd Okręgowy nie wskazał żadnych innych cech działania A. R., jakie uzasadniałyby powinność dokonania ich oceny jako zuchwałych i to w stopniu szczególnym. Również niespełna 3-miesięczny okres jej przestępczej działalności nie nosi znamion „dłuższego” i również nie uzasadnia potrzeby kształtowania wobec niej sankcji na poziomie dwóch lat pozbawienia wolności. Jeśli dodatkowo zważyć, że oskarżona popełniła jeden czyn i jedno przestępstwo oszustwa, zaś stanowiąca jego przedmiot kwota nie była stosunkowo wysoka, to karą spełniającą wszystkie cele, wskazane w art. 53§ 1 kk jest kara 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Słusznie Sąd I instancji, oceniając przesłanki co do wymiaru kary łącznej powołał się na bliski związek podmiotowy i czasowy przestępczej działalności oskarżonej. Sprecyzować jednak należy, że ów okres był niemal tożsamy a działalność ta sprowadzała się do pozyskania środków, niezbędnych na zapewnienie bytu sobie i małoletniemu dziecku. Zastosowanie zatem zasady częściowej kumulacji kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa sprowadza

się do powinności orzeczenia kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności, co obliguje do oceny warunków z art. 69§ 1 kk. Dobra opinia środowiskowa, na co powołał się Sąd Okręgowy, dotychczasowa niekaralność oskarżonej, jej przyznanie się do popełnienia wszystkich zarzucanych zachowań, wyrażenie skruchy i deklaracje naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody żadną miarą nie pozwalają na uznanie A. R. za sprawczynię zdemoralizowaną. Zawarte w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku stwierdzenie przeciwne jest pozbawione racji a jako że nie zostało ono poparte żadnymi argumentami uznać je należy za gołosłowne. Pozytywna prognoza kryminologiczno-społeczna pozwala na warunkowe zawieszenie wykonania wymierzonej oskarżonej kary pozbawienia wolności.

Wymierzając A. R. grzywnę za przestępstwo oszustwa Sąd Okręgowy nie uzasadnił ukształtowania wysokości stawki dziennej na poziomie 100zł. Zgodnie z treścią art. 33§3 kk wpływ na to mają dochody sprawcy, jego możliwości zarobkowe, warunki osobiste i rodzinne oraz stosunki majątkowe. Oskarżona nie posiada żadnego majątku, zamieszkuje z rodzicami, wychowuje małoletniego syna a jej dochody są znikome. Obliguje to do obniżenia wysokości stawki dziennej grzywny do poziomu 50 zł.

Podzielić należy również zawarty w apelacji prokuratora zarzut odnoszący się do podstawy prawnej orzeczonego środka karnego w postaci przepadku sfalszowanych czeków. Istotnie bowiem art.316§1 kk ma charakter przepisu szczególnego w stosunku do przepisu, zastosowanego przez Sąd I instancji a co za tym idzie rację ma w tym zakresie skarżący, domagając się i w tym zakresie zmiany zaskarżonego wyroku.

Uwzględnienie co do zasady i kierunku obu apelacji na korzyść oskarżonej implikuje odstąpieniem od obciążenia jej kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze, zaś zmiana wymiaru kary pociąga za sobą powinność zmiany wysokości wymierzonej przez Sąd I instancji opłaty.